

Kiintymyssuhde

Varhaisen vuorovaikutussuhteen
merkitys lapsen ja aikuisen elämässä

Esityksen sisältö

- Kiintymyssuhteen määritelmä
- Läheisriippuvuus
- Ensimmäisen elinvuoden merkitys
- Kehityksen esteitä, ulkoisia vaikutuksia
- Turvallinen/turvaton kiinnittyminen
- Kiintymyssuhteen puute
- Raamatun tieto, lapsen kunnioittaminen
- Lapsen tarpeet, lapsen ja perheen tukeminen
- Oman minän parantuminen

Kiintymyssuhteen määritelmä

- kiintymyssuhdeteoria – vauvan ja vanhemman välisessä suhteessa
- tunnusmerkkejä vahva tunneside, joka sisältää molemminpuolista tyydytystä tuovia elementtejä.
- Elinikäinen, dynaaminen suhde, joka kehittyy jatkuvasti vuorovaikutuksessa

Kääntöpuoli esim.Läheisriippuvuus: sairaus tai sairauden kaltainen tila

- mitä se on, mikä sen voi aiheuttaa
- miten siitä voi toipua
- Aikuisiän persoonallisuus- ja käytöshäiriöiden luokitus:
riippuvainen persoonallisuus, F60.7
- laaja-alainen, alistuva tukeutuminen toisiin ihmisiin omaa elämää koskevien suurten ja pienten päätösten teossa
- **voimakas hylätyksi tulemisen pelko**
- avuttomuuden ja kyvyttömyyden tunne
- alistuva mukautuminen vanhempien ja muiden ihmisten toiveisiin
- heikko kyky vastata arkielämän vaateisiin
- tarmon puute voi näkyä älyllisen toiminnan tai tunne-elämän alueella
- siirtää mielellään vastuuta muille
- **hyväksytyksi tulemisen tarve**
- **tarve kontrolloida niin itseään kuin muitakin.....läheisriippuvuus**
- **Mistä juontaa juurensa?**

Läheisriippuvuus ihmissuhteissa

- parisuhteessa, jotta toinen voi olla hallitseva, on toisen oltava alistuva
- huono itsetunto, jatkuva itsekontrolli
- nämä piirteet hankaloittavat elämää työssä, vapaa-ajalla, opinnoissa
- ei ikä eikä sukupuolirajoja
- läheisriippuvainen on ihminen, joka kokee itsensä läheisriippuvaiseksi.
- tyypillinen tarve on halu pitää läheiset tyytyväisinä ja hyvällä tuulella
- alitajuntainen tunne, ettei itsekään saa olla iloinen tai onnellinen jos jollain toisella on paha olla
- vaistoa helposti muiden mielialat ja yrittää parhaansa mukaan korjata tunnelmaa välttyäkseen tuntemasta ahdistusta toisen tunteista
- jos ei onnistu saamaan muita hyvälle tuulelle, oma mieliala laskee ja voi lopulta itse huonommin
- vaikea antaa toisten kantaa vastuuta heidän omista tunteistaan

Ensimmäisten 2 elinvuoden merkitys

- lapsi kiinnittyy ihmisiin, jotka ajallisesti riittävän paljon lapsen elämässä
- attachment (Sinkkonen 2003)- bonding
- lapsen tulisi saada ehdotonta ihailua voidakseen kehittyä normaalisti
- peilaus – jos lapsi ei koe saavansa ehdotonta rakkautta, hän alkaa uskoa, että hänen on ansaittava se tekemisillään ja että omana itsenään hän ei ole tarpeeksi rakastettava

Kehityksen esteitä

- tarpeisiin vastataan epäsäännöllisesti
- huomaamattomuus
- tahallinen pilkka ja nöyryyttäminen
- vähätteleminen, ivaaminen, huomiotta jättäminen, naurunalaiseksi tekeminen
- insesti
- lapsi väärää sukupuolta
- lapsen vaikeasti hallittava temperamentti

Ulkoisia vaikutuksia

Neuvolat, perhekulttuuri

- tiukat ruokavälit, ei sylittelyä
- ennen vanhaan varotettiin kehumasta lasta liikaa

Päiväkodit

- ei tarpeeksi sylittelyaikaa
- itsetuntoa kohottavia harjoituksia
- positiivista käytöskasvatus, toisten huomioonottaminen

Turvallinen/turvaton kiinnittyminen

- lapsi kiinnittyy hoitajaansa turvallisesti tai turvattomasti – elinehto
- lapsen kontaktin haku; itku, hymy, imeminen, jokeltelu, syliin pyrkiminen
- ”ensimmäisestä ihmissuhteesta odotusmalli, miten olettaa muiden suhtautuvan häneen, vaikuttaa itsetuntoon ja omaan arvoon huolenpidon arvoisena (sk) – vierastaminen merkki onnistumisesta
- vauvan symbioottinen suhde äitiin vahvistaa tunteita ja suhde isään sosiaalisia taitoja(sk)

Turvaton kiinnittyminen

- tarpeisiin vastataan epäsäännöllisesti
- jos äiti vastaa hitaasti lapselle paha olo, kielteiset tunteet vahvistuvat
- stressi johtaa ylivilittyneeseen, ärtyneeseen tilaan

Kiintymyssuhteen puute

- aivojen kehitys häiriintyy
- stressinsietokyky vajaa
- koulussa lukihäiriöt
- vaarana etsiä rakkautta vääristä lähteistä – seksuaalinen hyväksikäyttö
- aikuisiässä ei osaa solmia suhteita
- ylireagoinnit

Raamatun tieto minusta

- PERSOONALLINEN ALKU

 - Ps. 139 = Jumala ilmoitti olemassaoloni

- Hänessä me elämme liikumme ja olemme

- varhaislapsuus – perusturvallisuus – minut tunnustetaan osaksi itseäni suurempaan suunnitelmaan – liityn johonkin – minulla on historiani, joka on ollut ennen minua (KKK,SS)

Lapsen kunnioittaminen

- lapsi on Jumalan kuva
- lapsi ei ole vain tuleva aikuinen, vaan aina täysi ihminen
- lapsen kehitysvaiheeseen ja elämän- tilanteen huomioon ottaminen
- Ps 139:14

Lapsen tarpeet

- rakkauden tarve
- hoiva
- perusturva
- ensimmäinen vuosi tunne-elämän kivijalka
turvallisuus ja luottamus (sk)
- herkät eroahdistus- kaudet 8 kk ja 1,5 v

Oman minän parantuminen

- Eri teitä, yhteisiä elementtejä
- Krito, Healing room, Arkenin menetelmät
- Face, trace, erase- kohtaa ongelma, jäljitä mistä johtuu, mitä tapahtunut esim. lapsuudessa, pyyhi Jumalan avulla pois (esim. rukous, läpikäynti tunnetasolla)
- rukous ja anteeksianto
- lähtökohta: Jumala on sanonut kohdallasi tahdon, hänellä on suunnitelma elämääsi varten
- parantuminen usein prosessi, ei kertarukous
- **koskaan ei ole liian myöhäistä saada onnellinen lapsuus**

Kouluikäisen tukeminen

RISKI- JA HAAVOITTUVUUS- TEKIJÄT

- perheväkivalta -ulkoinen
- tarkkaavaisuushäiriö –sisäinen
- huumeiden tarjoaja – haavoitt.
- avioero

VOIMAVARATEKIJÄT

- joku erityislahjakkuus
- selviytymiskykyiset (resilient)
- vanhempien hyvä huolenpito
- vanhempien keskinäinen suhde
- lapsilähtöinen kasvatus
- yhteisöpystyvyys – naapurusto
- isovanhempi
- musiikki, harrastus

Perheiden tukeminen

- vauvaperhetyö, Kiikku-malli
- perheterapia, theraplay
- vanhemmuuden tukiohjelma vilkkaiden lasten perheille
- vaihtoehto väkivallalle –hoitomalli ym.
- koti: minulla on – läheiset ihmiset
- koulu: minä osaan
- yksityinen elämänpiiri, kaverit: minä olen

Kirjallisuutta

- **Terve kiintymys**, Rakkautta etsimässä, Puhu rakkaudesta ja Rikotusta eheäksi Seppo Jokinen
- Pesästä lentoon - Kirja lapsen kehityksestä kasvattajille Sinkkonen 2003
- **Yhdessä isän kanssa**, Jari sinkkonen, WSOY
- **Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen**, Kalland, Sinkkonen 2001 WSOY
- **Lapsen kanssa**, hyvinä ja pahoina päivinä, Jari Sinkkonen 2006
- Rakasta lasta – suojele lapsuutta, Marianne Heikkilä, Pertti Luumi
- **Perhe ja vanhemmuus** suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen, Anna Rönkä ja Ulla Kinnunen (toim), PS-kustannus
- **Vauvaperhetyö**, Anne Korhonen, Seija Sukula PS-kustannus
- **Anna mun olla lapsi**, Saara Kinnunen, Kirjapaja
- Hallintaa vai huolenpitoa. Kirjapaja (riippuvuussuhteesta)
- Hänen haavojensa kautta olemme parantuneet – kirja sielun parantumisesta. Linda Bergling Arken
- Auta minua Jeesus, minä kärsin hylkäämisestä – kirja jumalan parantavasta ja eheyttävästä rakkaudesta, Linda Bergling, Arken
- Hylkäämisestä yhteyteen, Toor Spiik,
- Tavoitteena elämä, mitä ihmettä varten olen täällä? Tarkoitus vie eteenpäin Rick Warren, Päiviä
- Jumalan Isänsydän, Floyd McClung, Jr. lähetysnuoret
- Vanhemmuutta elämän nopeudella, Rick Osborne, Päivä
- **boldilla ne missä erityisesi kiintymyssuhteen synnystä**